

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA 15.2.2022

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

Toimielin

1 000 €	TALOUS- ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2021	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	TP 2020	Muutos- % 2020/2021
Toimintatuotot	13 781	300	14 081	15 275	110,8	108,5	-1 194	12 843	18,9
Toimintakulut	-93 340	100	-93 240	-93 448	100,1	100,2	208	-89 219	4,7
Toimintakate	-79 559	400	-79 159	-78 173	98,3	98,8	-986	-76 376	2,4

SIVISTYKSEN TUKIPALVELUT

Sivistyksen tukipalvelut sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Toimialueen hallinto
- Ruokapalvelut

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Tiina Simons

1 000 €	TALOUS- ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2021	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	TP 2020	Muutos- % 2020/2021
Toimintatuotot	6 064		6 064	6 066	100,0	100,0	-2	5 090	19,2
Toimintakulut	-5 808	0	-5 808	-5 536	95,3	95,3	-272	-5 071	9,2
Toimintakate	256	0	256	530	207,0	207,0	-274	19	2689,5

Palveluyksikkö

TOIMIALUEEN HALLINTO

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Tiina Simons

OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMIALUEEN HALLINNOSSA 2021

Sivistyksen toimialueen hallinnon tehtävä on arvioida ja seurata toimialansa palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja toiminnan tuloksellisuutta sekä tukea palvelualueiden tavoitteiden toteutumista.

Koronapandemia on vaikuttanut sekä sivistyksen talouteen että toimintaan koko vuoden 2021 aikana. Korona-ajan johtaminen ja viestintä on ollut paljon työtä ja aikaa vievä kokonaisuus. Osa palveluistamme on ollut rajoitetusti auki tai toimintaa on järjestetty digipalveluna.

Palveluverkkosuunnitelman eri hankkeiden edistäminen on ollut yksi sivistyksen hallinnon keskeisistä tehtävistä myös vuonna 2021. Terveiden ja turvallisten oppimis- ja työympäristöjen varmistamiseksi sekä sisäilma-ongelmariskien pienentämiseksi on tehty aktiivisesti yhteistyötä Kasvun ja ympäristön toimialueen kanssa.

Poikkihallinnollisessa yhteistyössä on viety eteenpäin mm. ennakkovaikutusten arvioinnin käyttöönottoa, kehittämis- ja tavoitesalkku

Thinking Portfolion vakiinnuttamista, kuntatasoista kehittämistä kehittämisen johtoryhmässä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoimista HYTE-ryhmässä sekä lapsi- ja perhepalveluiden kehittämistä yhdessä eri palvelualueiden ja Keusoten kanssa Lanupe-ryhmässä. Uutena kokonaisuutena on ollut loppuvuodesta aloitettu Hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelu.

Erätaukoa on viety eteenpäin systemaattisesti sekä kouluissa että työyhteisöissä. Osana HYTE- ja LANUPE -työtä on laadittu korona -exit-suunnitelma sekä hyvinvointisuunnitelma ja lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Järjestelyvareräneuvottelut käynnistyivät alkukevästä 2021. Tuusulan sivistystoimi on osa valtakunnallista OPPIVA-verkostoa 1.1.2021 lukien.

Palveluverkko

Sivistystoimessa päivitettiin lapsi- ja oppilasnusteet päivittyneen väestöennusteen myötä kesällä 2021. Talousarvion 2022 laadintaa varten on tehty erilaisia laskelmia palveluverkkoon.

Yhteistyötä tehtiin Inspiran Oy:n kanssa ja laskelmat on esitetty osana Tuusulan kunnan kasvun ja talouden hallintaohjelmaa. Tuusulan kunnan palveluverkkosuunnitelma, joka koostuu pääosin Sivistyksen toimialueen palveluverkosta, päivitettiin ja hyväksyttiin joulukuun valtuustossa 2021.

Martta Wendelin -päiväkodin rakennustyöt ovat loppusuoralla. Parhaillaan on menossa kalusteiden kilpailutus. Henkilöstö on valittu keväällä 2021.

Monio, lukio ja kulttuuritalo, eteni urakkakilpailutukseen ja päätös rakennuttajasta tehtiin huhtikuussa 2021. Rakentaminen aloitettiin kestävässä.

Kirkonkylän kampuksen toteutussuunnitelma ja projektisuunnitelma valmistuivat. Koulu muutti väistöön syksystä 2021 rakentamisen tieltä. Tuusulan kunta on käynnistänyt neuvottelut ruotsinkielisen perusopetuksen järjestämisestä yhteistyössä Järvenpään kaupungin kanssa. Kirkonkylän koulun oppilaat opiskelivat kunnan toisissa kouluissa, päiväkotitiloissa sekä Tuusulan opiston tiloissa syyslukukauden 2021 ajan ja oppilaat kuljetettiin näihin toimipisteisiin nykyisen koulun läheisyydestä. Kevätlukukaudelle 2022 nykyiset väistötilat siirrettiin nykyisen kunnantalon läheisyyteen ja niissä opiskellaan siihen saakka, kunnes uusi kampus valmistuu. Lisäkustannuksia syntyi oppilaiden kuljetuksista käyttötalouteen noin 115 000 euroa sekä paviljonkien siirrosta.

Riihikallion monitoimikampuksessa on tehty kustannuslaskentaa toteutussuunnittelun edessä ja lopullinen päätös hankkeen kokonaisuudesta.

Rykmentinpuiston monitoimikampuksen hankesuunnitelmaa on tarkennettu johtuen tilojen tiivistämisestä. Toiminnallisten vaatimusten laattaminen on käynnistetty.

Lahelan hankesuunnitelmatyö kampuksen sijainnin osalta on käynnistynyt. Jokelan alueen ennakkovaikutusten arviointi käynnistyi keväällä 2021 ja eteni päätöksentekoon loppuvuodesta 2021.

Sisäilmatyötä on tehty yhteistyössä tilapalveluiden kanssa. Kohdekohtaisten sisäilmaryhmien puheenjohtajuus siirtyi tilapalveluihin maaliskuun alussa. Hyrylän ja Väinölän päiväkodeissa on toteutettu Satakunta-hankkeen oirekysely laajan oirehdinnan vuoksi.

Hankkeet ja kehittäminen

Vuoden 2021 aikana on haettu useampia valtion erityisavustuksia. Yksi keskeisistä myönnettyistä

on Tuusulan kunnan koordinoima 11 kunnan yhteinen oppilaanohjauksen kehittämishanke. Kevään hauissa valtionavustuksia saatiin globaalikasvatukseen edistämiseen, yläkoulujen lukutaidon edistämiseen, koulun kerhotoiminnan toteuttamiseen. Tuusula on mukana Järvenpään vetämissä 7 kunnan yhteisessä Kaikille yhteinen koulu ja Kaikille yhteinen varhaiskasvatus hankkeissa ja Mäntsälän vetämissä 9 kunnan yhteisessä Sitouttavan kouluyhteistyön hankkeessa. Molemmat hankkeet ovat osa valtakunnallista Oikeus Oppia -ohjelmaa.

Ohessa listaus suurimmista valtionavustusta saaneista hankkeistamme:

Varhaiskasvatus

- Kaikille yhteinen varhaiskasvatus 314 000€
- Tasa-arvoinen varhaiskasvatus, 127 000€
- Englannin kielirikasteinen esiopetus, 28000€
- Covid19 -avustus, 52 920€
- Covid21 -avustus 459 000€ (vajaa kolmasosa varhaiskasvatukseen)
- Eino&Leino- lukutaitohanke avustus 65 000€, omavastuu 7250€

Oppiminen

- Covid19-avustus 684 000 €
- Covid21-avustus, 459 000€ (2/3 oppimiseen)
- Koulutuksellinen tasa-arvo, avustus 303 000€, omavastuu 75 600 €
- Oppilashuollon lisäresurssi avustus 79 600€, omavastuu 34 200€
- Sitouttava kouluyhteistyö, avustus 69849€, omavastuu 22777€
- Kaikille yhteinen koulu, avustus 23 088 €, omavastuu 23475 €
- Yläkoulujen lukemisen kulttuurin tukeminen avustus 54 000 €, omavastuu 16 000€
- Integraatiota tukeva avustus 20 700€, omavastuu 2300€
- Opinto-ohjauksen kehittämisen yhteishanke, avustus 287 000€, omavastuu 71 250€ (jakautuu 11 kunnalle)
- Tuusula harrastaa avustus 21 000€, omavastuu 6000€
- Koulun kerhotoiminta avustus 20 000€, omavastuu 8572 €
- Globaalikasvatus, avustus 12 000€, omavastuu 3000€
- Lukion covid19, avustus 123 50€, omavastuu 6500€
- Lukion covid21, avustus 128 250€, omavastuu 6750€
- Lukion rohkeat kokeilut ja toimivat käytännöt avustus 72 252 €. omavastuu 8048 €
- Liikkuva lukio, avustus 9000€, omavastuu 9000€

- Itämeri-projekti, avustus 31900 €, omavastuu 0€

Opetuksessa on koulujen esihenkilöiden ja tutoropettajien kanssa on aloitettu Agenda2030 -kestävä tulevaisuus koulutuskokonaisuus yhdessä Rauhankasvatusinstituutin ja Jyväskylän koulutusjohtamisen instituutin kanssa. Syksyn aikana on aloitettu Agenda2030-portaiden laatiminen, mikä tarkoittaa perusopetuksen kaikkia vuosiluokkia koskevan kestävä tulevaisuuden opetuskokonaisuuden laatimista.

ProKoulu -toimintaa on pystytty toteuttamaan ja kehittämään seitsemällä toimintaan mukaan lähteneellä koululla (Mikkola, Paijala, Riihikallio, Vaunukangas, Nahkela, Perttu, Kellokoski) koronavuoden tuomista haasteista huolimatta. Syyslukukaudella 2021 ProKoulu toiminnan aloitti viisi uutta koulua (Rusutjärvi, Vanhakylä, Lepola, Kolsa ja Kalliomaa).

Tuusulan opiston hankkeissa kehitetään jatkuvia oppimispolkuja, henkilöstön ja kuntalaisten digitaalista osaamista, osaamisperustaisia kursseja, ja kuntalaisten työllistymisen tukemista.

Avustusta on saatu Museovirastolta museoiden innovatiiviseen hankkeeseen Keski-Uuttamaata ja Kanta-Hämettä ennen ja nyt - kulttuuriympäristöä ja osallistava jälleenalokuvausta. Projektikoordinaattori aloitti työnsä kuuden kunnan yhteisessä hankkeessa elokuun alussa.

Opetushallituksen Lukuliike toiminta-avustusta myönnettiin kirjaston, opiston, ohjaamon ja alueellisen nuorisotyön yhteiseen Lukisinko – sanalinko hankkeeseen, jonka tavoitteena on

edistää nuorten ja nuorten aikuisten lukutaitoa ja -harrastusta. Hankkeeseen on rekrytoitu koordinaattori, joka aloittaa työnsä marraskuussa.

Aluehallintovirastolta saatiin rahoitusta Kirkes- (Tuusula, Kerava, Järvenpää ja Mäntsälä) ja Rattamo-kirjastojen (Riihimäki, Hyvinkää, Nurmijärvi, Hausjärvi ja Loppi) yhteiseen Rakas-hankkeeseen, jossa on tarkoitus kartoittaa mahdollisuuksia kirjastokimppojen yhteistyön syventämiselle ja mahdolliselle yhdistämiselle. Hanke käynnistyi syyskuun alussa hanketyöntekijän aloittaessa työnsä.

Järvenpään, Keravan ja Tuusulan yhteinen museomatkojenhanke Elävät juuret lanseerattiin kesäkuun alussa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Palveluverkkosuunnitelman eri hankkeiden edistäminen on yksi sivistyksen hallinnon keskeisistä tehtävistä myös 2022. Terveiden ja turvallisten oppimis- ja työympäristöjen varmistamiseksi sekä sisäilmaongelmariskien pienentämiseksi teemme aktiivisesti yhteistyötä Kasvun ja ympäristön toimialueen kanssa.

Toisena keskeisenä kokonaisuutena on kehittää sivistystoimen johtamisjärjestelmää, tiedolla johtamista ja edistää henkilöstön hyvinvointia sekä kestävä tulevaisuuden rakentumista. Sivistyksen toimialueen kehittämissuunnitelma laaditaan uuden strategian myötä vuosille 2022-2025 ja päätetään keväällä 2022.

Avustukset	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TP 2021
Käsityökoulu	17 085	17 085	17 085	17 085	17 085	17 085
Käsityökeskukset	14 110	14 110	14 110	14 110	14 110	14 110
Jokelan kansalaisopisto	45 645	45 645	45 645	45 645	45 645	45 645

RUOKAPALVELUT

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Ruokapalvelupäällikkö Kirsi Hanski

OLENNAISET TAPAHTUMAT 2021

Koko vuoden ruokailijamäärät olivat ennakoitua matalammat, johtuen oppilaiden ja päiväkotilasten matalammasta kynnyksestä jäädä kotiin sairaana, sekä osittaisesta etäopiskelusta, jota järjestettiin keväällä 2021. Arvioidusta suoritelmäärästä jäi toteutumatta n. 309 000 suoritetta. Etäopiskelun aikana ruokapaketteja jaettiin Kelloskella, Hyrylässä ja Jokelassa yhteensä

24993 aterian verran, mutta ateriamäärä ei vastaa sitä määrää, joka kouluilla normaaliolosuhteissa ruokailisi. Vuoden aikana tuotettiin ruokapaketteja niiden koulujen oppilaille, joissa ilmeni koronavirukselle altistuneita oppilaita, jotka asetettiin karanteeniin. Karanteeniannoksia jaettiin yhteensä 2902 aterian verran. Kaikki karanteeniin asetetut eivät hakenneet ruokapakettia, ja ateriamäärä jäi näin ollen pienemmäksi.

Alkuvuonna 2021 lukiolaiset olivat osittaisessa etäopiskelussa. Lukiossa syksyn kirjoituksiin osallistuneet abit olivat syksyn aikana osittaisessa etäopetuksessa, ja tämä pienensi myös koulu-ruokailijoiden määrää. Lukiolaisten paketteja jaettiin vuoden aikana 5446 aterian verran.

Halosen Bistron ateriamäärät nousivat hetkellisesti syksyllä 2021, kunnes pandemiatilanne jälleen heikkeni, ja voimaan astui vahva etätyösuositus. Ceepos mobiilimaksaminen otettiin käyttöön syyskuussa.

Kesäkuussa järjestettiin useilla kouluilla kesäkerhoja, joihin ruokapalvelut tuottivat yhteensä 1945 aterialla. Koko kesän ajan järjestettiin kuntakeskuksissa puistoruokailua. Puistoruokailuissa aterioita nautittiin 6288 kappaletta.

Tarjoilutilausten määrä kasvoi vuonna 2021. Keväällä 2021 järjestettyihin kuntavaaleihin tilattiin palveluja ruokapalveluilta. Ruokailua järjestettiin sekä ennakkovaaleihin, että varsinaiselle äänestyspäivälle. Heinäkuussa 2021 järjestettiin Lilly Kajanus-Blennerin puiston avajaiset Jokelassa, ja ruokapalvelut tuottivat puiston avajaisiin tarjoilut. Syyskuussa muurattiin Monion peruskivi, ja myös tähän tilaisuuteen ruokapalvelut tuottivat räätälöityjä tarjoiluja. Elokuussa kouluilla järjestettiin veso-päivä, ja ruokapalvelut tuottivat tarjoilut kouluilla erillisten tilausten mukaisesti. Valtuusto ja kunnanhallitus kokoontuivat läpi vuoden Rykmentinpuiston ruokasalissa. Aterioita valtuuston ja hallituksen tilaisuuksiin tuotettiin 1945 kappaletta.

Ruokapalveluyksikkö tuotti ateriapalveluja Keski-Uudenmaan sotien Tuusulan kunnan toimipisteisiin. Ateriapalvelu -suoritteita tuotettiin Palvelukeskus Riihikotoon 121 545 kpl, Akuutti jatkohoito- ja kuntoutusosastolle 32 850 kpl, Kotiutus- ja arviointiyksikölle 15 330 kpl ja Toimintakeskus Kettuselle 15 458 kpl. Päivätoiminta -yksikkö oli koko vuoden suljettuna ja sen osalta ateriapalvelutuottoja jäi saamatta n. 35 700 €.

Ruokapalvelut valittiin mukaan Vastuulliset ruokapalvelut -kehitysohjelmaan eli Varukehitysohjelmaan, jossa etsitään keinoja ammattikeittiöiden vastuullisuutta, ympäristö- ja hiilijalanjälkihaasteiden ratkaisemiseksi.

Kehitysohjelma on osa kansallista ilmatoruokaohjelmaa ja sitä rahoittaa maa- ja metsätalousministeriö. Vastuullisuustyöhön perehdytään seitsemässä teemallisessa työpajassa, joista ensimmäinen pidettiin maaliskuussa 2021. Viimeinen työpaja pidetään kesäkuussa 2022. Kehitysohjelman toteutuksesta vastaavat Savon

koulutuskuntayhtymän valtakunnallinen asiantuntijatiimi EkoCentria, Ammattikeittiöosaajat ry, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK ja Ruokatieto Yhdistys ry. Yhteistyössä ovat mukana Luonnonvarakeskus LUKE, Jyväskylän yliopisto ja Viestintävalkea Oy.

Ruokapalvelut kilpailuttivat tuotannonohjausjärjestelmän syksyn 2021 aikana. Tarjousten viimeinen jättöpäivä oli 26.10.2021. Tarjouksen jätti yksi järjestelmätoimittaja Matilda Foodtech. Matilda Foodtech valittiin uudeksi tuotannonohjausjärjestelmän toimittajaksi ja yhteistyö alkoi välittömästi. Suunnitelma ruokapalveluiden tuotannonohjausjärjestelmän vaihtamiseen 2022 on tehty ja valmis toteutettavaksi.

Ruokapalveluiden investoinnit toteutuivat suunnitellusti. Syyskuuhun mennessä oli lisätty Jokelan kypsennys- ja kylmäkapasiteettia ja koneet ja laitteet ovat käytössä. Kolsan koulun ruokailulinjasto on uusittu ja se on käytössä. Mikolan koululla lattiaremontti on valmistunut ja tiskilinjastoa on perusparannettu ja se on käytössä. Lepolan koulun tiskilinjasto on myös uusittu ja se on käytössä. Syksyllä saatiin valmiiksi kilpailutus Monitoimivaunujen hankinnasta. Monitoimivaunut hankittiin marraskuussa. Vaunujen käyttöönotto ja koulutukset tapahtuivat joulukuussa. Terveyskeskuksen keittiöllä on uusittu lattia. Suurin osa keittiön toiminnoista siirrettiin keskuskeittiölle kesäkuussa. Elokuun alussa toiminnot palautettiin Terveyskeskuksen keittiölle takaisin, kun remontti valmistui. Loppuvuodesta Päiväkoti Vauhtiin hankittiin uusi astianpesukone

Työntekijöille järjestettiin koulutukset Teams -verkkokoulutuksena. Ravitsemuskoulutusten aiheina olivat keliakiaan ja gluteenittomaan ruokavaliohoitoon liittyvät koulutukset. Lean koulutuksia on jatkettu erikseen valituille työntekijäryhmille. Leanin avulla pyritään parantamaan asiakastytyvyyttä ja laatua, pienentämään toiminnan kustannuksia sekä lyhentämään tuotannon läpimenoaikoja. Ensiopukursseja oli mahdollista suorittaa myös omaan tahtiin kokonaan verkkokurssina

Talouden toteutuminen

Talousarviossa vuoden 2021 suoritteiden määräksi arvioitiin 2 041 083 kpl. Budjetoituja elintarvikerahoja jäi käyttämättä n. 111 000 €.

Keskeisiä menoeriä € / suorite

Siivousaineet	0,02
Henkilöstökulut	1,39
Kuljetukset	0,06
Elintarvikkeet	0,97 - 1,40
Vuokrat	0,29

TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Suorite kpl	2 117 970	2 016 816	2 008 870	1 882 722	1 732 257
muutos %	0,46	-3,57	-0,39	-6,28	-7,99
Bruttomenot €/suorite	2,49	2,55	2,65	2,65	2,91
muutos %	- 5,5	6,25	3,92	0 %	9,81
Valmistuskeittiöt kpl	5	5	4	4	4
Jakelukeittiöt kpl	39	38	37	33	36

OPPIMINEN

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Opetuspäällikkö Markus Torvinen

1 000 €	TALOUS- ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2021	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	TP 2020	Muutos- % 2020/2021
Toimintatuotot	4 949	300	5 249	6 576	132,9	125,3	-1 327	5 567	18,1
Toimintakulut	-60 326	200	-60 126	-60 361	100,1	100,4	235	-58 255	3,6
Toimintakate	-55 377	500	-54 877	-53 785	97,1	98,0	-1 092	-52 688	2,1

Oppimisen palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Perusopetus
- Lukio
- Tuusulan Opisto ja taiteen perusopetus
- Kasvun ja oppimisen tuki

OLENNAISET TAPAHTUMAT PALVELUALUEELLA 2021

Lukuvuoden 2021-22 aloitti 1. luokalla n. 490 oppilasta. Iltapäiväkerhossa aloitti elokuussa 405 oppilasta. Alakoulun oppilasmäärän ja sitä kautta tuntiresurssin ennakoitiin putoavan n. 90 oppilaalla. Kuntaan on muuttanut lisää lapsiperheitä. Oppilasmäärän putoaminen näyttää jäävän n. 40-50 oppilaaseen eli puolet vähemmäksi kuin talousarviossa 2021 on arvioitu. Tämän, sekä yläkoulun nousseen oppilasmäärä seurauksena, tuntiresurssin pienenemisestä arvioitu kustannussäästö pienenee merkittävästi. Myös S2 -opetuksen tuntien määrä lisääntyy edelliseen lukuvuoteen verrattuna maahanmuuttajataustaisten oppilaiden lisääntymässä.

Tuusulan yläkoulut siirtyivät etäopetukseen 8.3.-28.3.2021 väliselle ajalle. Etäopetuspäätöstä jatkettiin vaikeutuneen alueellisen koronatilanteen vuoksi 11.4.2021 saakka. Lähiopetusta järjestettiin kuitenkin erityisen tuen, valmistavan opetuksen ja juostavan perusopetuksen yläkoululaisille oppilaille. Lähiopetusta toteutettiin myös Kalliomaan koulussa. Tehostetun tuen oppilaille ja syrjäytymisvaarassa oleville oppilaille on voitu tarvittaessa järjestää lähitapaamisia.

Oppilashuollon palvelut on toteutettu kevään aikana sekä lähi- että etäpalveluna huomioiden kulloinkin voimassa olevat koronaohjeistukset.

Valmistavan opetuksen oppilaiden sekä vammaisopetuksen oppilaiden määrä vaihtelee lukuvuosittain. Mikkolan kouluun perustetaan yksi erityisen tuen ryhmä lukukauden 2021-22 alkaessa. Syksyn aikana valmistavan opetuksen oppilaiden määrä on noussut, mutta lisäryhmän perustamiselta todennäköisesti vältytään. Tuusulan lukio toimi hybridimallilla kevätlukukauden 2021 alusta lukien. Osa opiskelijoista oli etäopinnoissa ja osa sai lähiopetusta. Tuusulan lukio siirtyi kokonaan etäopetukseen 3.3.2021. Ylioppilaskirjoitukset järjestettiin Ylioppilaslautakunnan terveysturvallisuusohjeiden mukaisesti. Tuusulan kunta ja Hyvinkään kaupunki tarjosivat yhdessä mahdollisuuden osallistua kirjoituksiin, mikäli oppilas olisi määrätty karanteeniin.

Koulupäivän yhteydessä tapahtuva kerhotoiminta on käynnistynyt elo-syyskuussa 2021 aktiivisesti. Oppilaille maksuttomia matalan kynnyksen harrastuksia meillä tarjoaa paikallisia kumppaneina tänä syksynä 18 järjestöä, seuraa tai yritystä.

Tuusulan opisto toimi kevätlukukaudella 2021 lähes täysin etäopetuksena, mutta syyskauden alusta voitiin siirtyä lähiopetukseen.

Vuonna 2008 syntyneille ja sitä nuoremmille opiskelijoille voitiin järjestää lähiopetusta sekä Tuusulan opistossa, että Tuusulan kuvataidekoulussa jo kevätkaudella. Maksutuottojen kertymä jäi kevään osalta n. 60 000 euroa pienemmäksi edelliseen vuoteen verrattuna, syyskauden alku ennakoii puolestaan paluuta lähes normaaliin opiskelijamäärään. Tuusulan Opisto toimii syyskaudesta alkaen pari vuotta Monion valmistumiseen asti väistöiloissa Etelärinteentien entisessä päiväkodissa, joka on remontoitu aikuisopiskelijoille sopivaksi tilaksi. Etenkin kielten ja tietotekniikan opetusta on Aunela-rakennuksessa ja iltaopetusta Hyökälän koululla. Kuvataidekoulu jatkaa entisissä tiloissaan.

Talouden toteutuminen

Koronan vaikutuksesta maksutuotot jäivät n. 84 000 euroa alle budjetoidun, mutta myyntituottoja kertyi n. 240 000 euroa yli budjetoidun kotikuntakorvauksien nousun takia.

Kehittämishankkeisiin ja koronasta aiheutuviin kustannuksiin saatuja valtion erityisavustuksia toteutui n. 1,3 milj. euroa.

Valmistavan opetuksen ryhmän perustaminen Mikkolassa toi lisäkustannuksia 95 000 €.

Henkilösivukulut toteutuivat n. 70 000 euroa talousarvioita pienempinä ja henkilöstökorvauksia kertyi n. 134 000 euroa talousarviota enemmän.

Budjetoidut sijaismäärärahat eivät riittäneet vaan sairauspoissaoloihin varatut rahat ylittivät n. 150 000 €:lla. Johtopäätöksenä voidaan todeta vuoden 2021 talousarvioon tehdyn n. 50% sijaismäärärahan leikkauksen olleen selkeästi ylimitoitettu.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Aloittavan ikäluokan oppilaiden määrä pysyy koulun lukuvuoden tasolla tai alenee tulevaisuudessa. Tämä vaikuttaa koko oppilasmäärään alenevasti. Lukuvuoden aikana kuntaan muuttavien oppilaiden osuus säilyy edelleen hyvänä, joten oppilasmäärän lasku ei ole ennakoitun mukaista. Lukuvuoden alusta 20.1.2022 mennessä oppilasmäärä on perusopetuksessa noussut 43 oppilaalla, joka on vähentänyt tulevan vuoden säästöpotentiaalia. Yläkoulujen oppilasmäärä säilyy vielä 3 seuraavaa vuotta nykyisellä tasolla. Vuoden 2020 talousarviota varten oppilasmäärän ennakoitiin laskevan lukuvuodelle 2022–23 arviolta n. 4900 oppilaaseen. Tulevan lukuvuoden oppilasmäärän arvio on tällä hetkellä kuitenkin vielä yli 5000 oppilasta.

Tuen oppilaiden määrä näyttää nousevan ja tuen haasteiden muuttuvan. Tämän muutoksen vaikutusta tuen resurssointiin tulee arvioida vuosittain talousarvion yhteydessä. Riihikallion ja Kellokosken koulujen oppilasmäärän nousun vuoksi on kunnan tasolla tarve perustaa 2 laajalaisen erityisopettajan virkaa.

Oppivelvollisuuden laajentumisen mukanaan tuomien vaatimusten ja lukion opiskelijamäärän noustessa tulee kuntaan perustaa lisää opinto-ohjaajan virkoja. Tarve on Kellokoskella sekä tulevassa Moniossa.

Oppilaiden, joiden äidinkieli muu kuin suomi tai ruotsi, prosentuaalinen osuus koko kunnan oppilasmäärästä kasvaa todennäköisesti jatkossa.

Rakennushankkeiden työryhmien tuomat sijaiskustannukset tulevat kasvamaan merkittävästi normaalista. Tämä yhdistettynä vuoden 2021 talousarvion 50% sijaismäärärahan leikkaukseen johtaa todennäköisesti sijaismäärärahojen ylittymiseen tulevana vuonna.

Leasing-kustannusten määrä kasvaa, koska aikaisemmin kunnalle omaksi ostettujen it-laitteiden hajotessa tai vanhentuessa uudet laitteet otetaan leasing-sopimuksella. Oppilaiden laitekannan muutos 1:1 määrään vuosiluokilla 6-9 nostaa myös osaltaan leasing-kustannuksia seuraavina vuosina.

PALVELUYKSIKÖT

PERUSOPETUS

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Opetuspäällikkö Markus Torvinen

OLENNAISET TAPAHTUMAT 2021

Tuusulan yläkoulut siirtyivät etäopetukseen 8.3.-28.3.2021 väliselle ajalle. Etäopetuspäätöstä jatkettiin vaikeutuneen alueellisen koronatilanteen vuoksi 11.4.2021 saakka. Tuusulan kouluissa oli lukuvuonna 2020-21 yhteensä n. 700 oppilasta karanteenissa lukuvuoden aikana. Syksyn 2021 aikana karanteenit vähentyivät merkittävästi ja niitä oli 160.

Lukuvuoden 2021-22 aloitti 1. luokalla n. 490 oppilasta. Alakoulun oppilasmäärän ennakoitiin putoavan n. 90 oppilaalla ja sitä kautta tuntiresurssin pienenevän ja tuovan säästöjä. Kuntaan muutti vuoden aikana lisää lapsiperheitä. Oppilasmäärän putoaminen jäi lukuvuoden alussa n. 40–50 oppilaaseen eli puolet vähemmäksi kuin talousarviossa 2021 on arvioitu. Lukuvuoden

alusta laskentapäivään 20.9. mennessä oppilasmäärän muutos on ollut 24 oppilasta lisää, joka osaltaan on pienentänyt ennakoitua oppilasmäärien laskua. Tammikuuhun 2022 mennessä muutos on ollut 43 oppilasta lisää. Myös S2 – opetuksen tuntien määrä lisääntyy edelliseen lukuvuoteen verrattuna maahanmuuttajataustaisten oppilaiden lisääntyessä. Tämän seurauksena, tuntiresurssin vähenemisestä arvioitu kustannussäästö vuoden 2021 talousarvioon pienenee.

Mikkolan koulussa oli lisätarve yhdelle vaativan erityisen tuen ryhmälle, koska toiminta-alueittain annettavan opetuksen oppilaat eivät mahtuneet kahteen olemassa olevaan ryhmään lukuvuonna 2021–2022. Tämä lisäsi kustannuksia yhden erityisopettajan sekä 5 koulunkäynninohjaajan verran eli n. 95 000 € vuodelle 2021.

Valmistavan opetuksen oppilaiden määrä vaihtelee lukuvuosittain. Keväällä 2021 toimi Kolsan, Jokelan yläkoulun ja Hyökkälän valmistavan opetuksen ryhmät. Hyökkälän koulun valmistavan opetuksen ryhmä (4 oppilasta kuljetetaan Kolsaan Hyrylän alueelta) siirrettiin lukuvuodeksi 2021–22 Kolsan koululle, koska etelä-Tuusulassa valmistavan opetuksen oppilaiden määrä jäi hyvin vähäiseksi. Valmistavan opetuksen ryhmät olivat lukuvuonna 2021–22 siten Kolsan koululla sekä Jokelan yläkoulussa. Syksyn aikana valmistavan opetuksen oppilaiden määrä nousi, mutta lisäryhmän perustamiselta vältyttiin. Koronarajoitusten helpottuessa valmistavan oppilaiden määrää tulee seurata kevätlukukauden 2022 aikana ja arvioida ryhmien tarve lukuvuodelle 2022–23 etenkin Etelä-Tuusulan osalta.

Valmistavassa opetuksessa kahden luokkamuo-toisen valmistavan opetuksen lisäksi pilotoitiin inklusiivista valmistavaa opetusta kolmella koululla (Tuomala, Kirkonkylä ja Lepola). Syksystä alkaen esiopetuksesta siirtyvät valmistavaa opetusta tarvitsevat oppilaat menivät omaan lähikouluunsa inklusiiviseen valmistavaan opetukseen. Luokkamuo-toiseen valmistavaan opetuksessa opiskelevat edelleen 2.-9.-luokkalaiset. Uuden toimintatavan tueksi laadittiin kevään 2021 aikana opas maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetukseen ja toiminnan aloittavat opettajat saivat koulutusta. Lisäksi kielitietoisesta opetuksesta koulutettiin kevään 2021 aikana luokanopettajia, aineenopettajia ja koulunkäynninohjaajia.

Suomea toisena kielenä opiskelevien määrä nousi viime lukuvuoteen verrattuna hieman (242-> 256), mutta uusissa koulutulokkaissa 30 lapsen äidinkieli oli muu kuin suomi tai ruotsi. Viro ja venäjä ovat suurimmat kieliryhmät maahanmuuttajataustaisissa oppilaissa. Keväällä

2021 kerättiin oman äidinkielen tai kodin toisen kielen ryhmiin ilmoittautumiset kouluittain, ilmoittautumisia tuli yhteensä 225. Vaadittu 8 oppilaan ryhmäkoko täyttyi neljässä kielessä viro, venäjä, arabia ja englanti. Saksan opetuksen osalta tullaan tekemään yhteistyötä Järvenpään kaupungin kanssa.

Opetus - ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtion erityisavustuksia opinto-ohjauksen kehittämisohjelman tavoitteita perusopetuksen alalla tukeville alueellisille kehittämis- ja yhteishankkeille. Tuusula toimii oppilaanohjauksen hankkeen koordinaattorina 11 kunnan yhteishankkeessa Keski-Uudellamaalla. Hankkeessa tavoitteena on vahvistaa perusopetuksen oppilaanohjauksen vaikuttavuutta sekä kehittää opinto-ohjauksen toimintatapoja ja alueellista yhtenäisyyttä. Kevään 2021 aikana hankkeeseen palkattiin projektipäällikkö, toteutettu oppilaanohjauksen kysely 9. luokan oppilaille sekä suunniteltiin hankkeen aikataulua ja toimenpiteitä. Syksyllä yläkoulut ovat perustaneet koulukohtaiset kehittämisryhmät ja kuntien kehittämiskohteita on tarkennettu.

Kirkonkylän koulun väistö rakennushankkeen tieltä pois alkoi elokuussa. Bussikuljetusten valvontaan palkattiin 4 ohjaajaa lisää syksyksi 2021. Lokakuun alusta kuljetusten lähtöpaikan siirryttyä Musiikkiopiston tontille, ohjaajia täytyi palkata yksi lisää. Kustannusvaikutus henkilöstömenoina on syksyn 2021 ajalta n. 65 000 €.

Tuusulan kunnassa toimii pedagoginen ict-asi-antuntija, jonka päätehtävänä on kehittää tietoa ja viestintätekniiikan opetuskäyttöä, huolehtia laite- sekä ohjelmistohankinnoista oppimisen palvelualueelle, tehdä aktiivista yhteistyötä koulujen tv-t-vastaavien opettajien kanssa ja toimia Koski/Primus pääkäyttäjänä. Oppimisen palvelualueen ict-asiantuntijan työpanosta on ohjattu myös toimialan yleiseen ict-kehittämiseen sekä palveluverkon projekteihin. Toimintaympäristön muutokset mm. palveluverkon kehittämisen, Koski-tietokannan käyttöönoton, oppivelvollisuuden laajentamisen, laitekannan kasvun sekä tietosuojan vaatimuksissa ovat aiheuttaneet tilanteen, jossa tehtävien lisäresursointi on välttämätöntä. Oppimisen sekä varhaiskasvatuksen palvelualueelle tarvitaan erillinen järjestelmäsihteeri, joka vastaa Koski-, Primus- sekä Varda- järjestelmien pääkäyttäjyydestä. Tällöin pedagogisen ict-asiantuntijan työtä voidaan ohjata jatkossa enemmän varsinaiseen kehittämistehtävään. Kustannusvaikutus vuodelle 2022 on n. 45 000 €. Tehtävä on avattu joulukuussa 2021 ja rekrytointi toteutetaan tammikuussa 2022.

Koulutuskalenterin koulutuksia toteutettiin lähi-koulutuksina ja etäkoulutuksin tilanteen sallimalla tavalla.

Koulun kerhotoimintaa ei järjestetty keväällä 2021 lukuun ottamatta toukokuuta, jolloin osa yhteistyökumppaneistamme pystyi palauttamaan rajoitusten helpotuttua toimintaa. Kerhotoimintakumppaneiden haku lukuvuodeksi 2021-22 oli käynnissä toukokuussa 2021. Se tuotti tarjouksia 17 eri toimijalta, ja kerhotoiminta voitiin aloittaa koulukohtaisina kerhoina. Koulupäivän yhteydessä tapahtuva kerho- ja harrastustoiminta oli käynnissä syksyn 2021 ajan aktiivisesti. Oppilaille maksuttomia matalan kynnyksen harrastuksia tarjosi paikallisina kumppaneina 18 järjestöä, seuraa tai yritystä. Uusimpia kerhoja olivat yläkouluikäisten kunto- salikerhot, alakoululaisten parkour ja taitoluistelu, draamakerho ja tunnetaitokerho. Kerhoja järjestetään useimmilla kouluilla, ja monipuolisinta tarjontaa oli isoimmissa koulukeskuksissa. Kerhot olivat avoimia vain kunkin koulun omille oppilaille koronarajoitteiden vuoksi. Toiminta jatkuu saumattomasti vuodelle 2022.

Perusopetus	tot 2017	tot 2018	tot 2019	tot 2020	ta 2021	20.9.2021
Oppilasmäärä, ka	5 120	5 169	5 167	5 135	5 040	5 084
Nettomenot €/oppilas, sis. ip-toiminnan	-8 433	-8 543	-9 005	-8 985	-9 492	-9305
Nettomenot €/oppilas *	-7 411	-7 473	-7 980	-8 210	-8 673	-8615
* ilman pääomavuokraa, kotikuntakorvauksia ja iltapäivätoimintaa						
Esiopetus	tot2017	tot2018	tot 2019	tot 2020	ta 2021	30.9.
Koulujen esiopetuksen oppilaat						
Oppilasmäärä	58	51	51	34	40	42
Nettomenot €/oppilas	-5 864	-5 979	-5 180	-7 799	-8 909	-6 245
Nettomenot €/oppilas ilman kiinteistön pääomavuokraa,	-5 522	-5 586	-4 842	-7 265	-8 461	-5 808
Nettomenot eivät sisällä esiopetuksen ostoja yksityisiltä päiväkodeilta						
Kunnallisten ja ostopalvelupäiväkotien esiopetuksen oppilaat	458	476	441	482	441	452

LUKIO

palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Rehtori Seppo Kärpänen

OLENNAISET TAPAHTUMAT 2021

Tuusulan lukio toimi hybridimallilla kevätlukukauden 2021 alusta lukien. Osa opiskelijoista oli etäopinnoissa ja osa sai lähiopetusta. Tuusulan lukio siirtyi kokonaan etäopetukseen ajalle 3.3. - 11.4.2021.

Ylioppilaskirjoitukset järjestettiin Ylioppilaslautakunnan terveysturvallisuusohjeiden mukaisesti. Kevään kirjoituksissa Tuusulan kunta ja Hyvinkään kaupunki tarjosivat yhdessä mahdollisuuden osallistua kirjoituksiin, mikäli

oppilas oli määrätty karanteeniin. Syksyllä karanteenikirjoitusvalmius toteutettiin omin voimin Hyrylässä. Syksyllä 2022 lukio-opetus toteutettiin lähiopetuksena, lukuun ottamatta abien viikon mittaista etäopetusjaksoa syyskuussa.

Tapahtumien ja juhlien järjestäminen oli koronan vuoksi haastavaa ja suuri osa tapahtumista jouduttiinkin perumaan sekä keväällä että syksyllä. Juhlien striimaus toi runsaasti lisäkustannuksia ja työtunteja henkilöstölle.

Syksyllä 2021 kaikkien toimipisteiden aloituspaikat saatiin täyteen, eli lukiossa aloitti 210 opiskelijaa. Vuoden aikana valmistui yhteensä

187 opiskelijaa (syksyllä 2021 valmistui 15 ja keväällä valmistui 172).

Hankkeista vuonna 2021 päättyivät uuden opetussuunnitelman tukemiseen tarkoitettua Rohkeat kokeilut-hanke ja runsaasti kontakteja ja yhteistyötä sisältänyt Itämeriprojekti. Vuodelle 2022 jatkuivat vielä Liikkuva lukio - hanke ja koronaviruksen vaikutusten vähentämiseen tarkoitettu avustushanke. Tuusulan lukio sai Covid21 -rahoitusta 128 250 €. Rahoituksella

palkattiin resurssiopettajia Hyrylään ja yhteisesti Kellokoskelle ja Jokelaan. Liikkuva lukio – hankkeessa jouduttiin palauttamaan avustusrahaa, koska korona esti suunniteltua toimintaa.

Monion peruskivi muurattiin syyskuun lopussa ja rakennustyö etenee aikataulussa. Samalla valmistellaan Monion johtamisjärjestelmää sekä henkilöstön siirtymistä uuteen yksikköön. Myös kalustesuunnittelu on aloitettu.

TUNNUSLUVUT

Lukio	tot 2017	tot2018	tot 2019	tot 2020	ta 2021	30.9.
Opiskelijamäärä	575	608	639	658	684	686
Nettomenot €/oppilas	-7 401	-6 947	-6 945	-6 912	-6 949	-6919
Nettomenot €/oppilas ilman kiinteistön pääomavuokraa	-6 514	-6 129	-6 094	-6 130	-6 199	-6170

TUUSULAN OPISTO

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Rehtori Timo Rusanen

OLENNAISET TAPAHTUMAT 2021

Kevätlukukausi toteutui Tuusulan Opiston aikuisten opetuksen osalta lähes täysin etäopetuksena koronarajoitusten vuoksi. Vasta toukokuusta päästiin toteuttamaan lähiopetuksena lyhytkursseja ja kesäkurssit (maalaukskurssit, myös kuvataidekoulun kesäkurssit). Syyskausi päästiin aloittamaan lähiopetuksena, mukaan ilmoitettiin opiskelijoita lähes normaalisyksyn määrä. Opintoryhmien koot olivat syyskauden alun hukan tavanomaista pienemmät koronarajoitusten vuoksi. Lokakuusta opintoryhmiin voidaan ottaa lisää opiskelijoita varapaikoilta. Tuusulan kuvataidekoulun opetuksesta alle 8-vuotiaiden oppilaiden ja päättötöyövaiheessa olevien opiskelijoiden opetus on toteutunut kokonaan lähiopetuksena, 8-20-vuotiaiden opetus oli alkuvuodesta etämuodossa kulloistenkin linjausten mukaisesti. Kuvataidekoulussa kaikki oppilaat ovat olleet kevätlukukauden loppupuolelta lähtien lähiopetuksessa, joka jatkuu myös syyskaudella.

Kevätopintokauden 2021 opetustuntien määrä lisääntyi 8% verrattuna kevätkauteen 2020, jolloin koronarajoitukset vaikuttivat opintokauden viimeisen kolmanneksen työskentelyyn. Kevätkaudella 2021 Tuusulan Opisto onnistui tarjoamaan lähiopetuksesi suunnitellusta opetuksesta noin 85% etäopetuksena, joka on ainakin Uudenmaan kansalaisopistojen joukossa parhaimmistoa. Opetusohjelmasta jäi pois lähinnä kursseja, joiden toteuttaminen

etäopetuksena ei ollut mahdollista (esim. keramiikka, toimintamaalaus, vesijumppa) Kuvataidekoulun opetusohjelma toteutui kokonaisuudessaan. Opiston tuntiopettajien perehtyminen etäopetukseen vuoden 2020 aikana ja kunnan teknisesti tukema etäopetuslusta kantoivat siten hedelmää alkuvuonna. Syyskauden 2021 opetustuntien määrä tuli olemaan noin 5% edelliseen koronasyksyn määrää suurempi vertausten siten syysyjen -18 ja -19 opetustuntien määrään.

Runsaasta tarjonnasta huolimatta suunnitelluista kursseista peruuntui kevätkaudella lopulta selkeästi tavanomaista suurempi osuus. Etäopetuksen pienestä ryhmäkoosta ja opiskelijamäärästä johtuen kurssille asetettu osallistujaminimi alittui tavanomaista useammin. Opiskelijamäärä laski 47%. Etenkin ikäihmisiä jäi pois opinnoista kevätkaudella.

Tämä heijastui Opiston kurssimaksutuottoihin. Ne alentuivat kevätkaudella 2021 53 % (64000 € vähemmän verrattuna kevätkauteen 2020) myös kurssien peruuntumisista johtuen. Syyskauden alun opiskelijamäärä ennakoita paluuta lähes normaaliin syyskauden opiskelijamäärään. Tämä luo hyvän pohjan kasvattaa ja laajentaa opiskelijamäärää jatkossa entisestään.

Tuusulan Opiston ja naapuriopistojen hankeyhteistyö on tiivistynyt ja laajentunut entisestään.

Ryhmässä ovat mukana opistot Tuusulasta, Jo-
kelasta, Järvenpäästä ja Keravalta, sekä
nyttemmin usein myös Hyvinkäältä, Mäntsä-
lästä ja Nurmijärveltä. Joissakin hankkeissa
mukana ovat myös Seurakuntaopisto, HAMK ja
Keuda. Työllistä mut -hankkeessa on edistetty
myös tuusulalaisen opiskelijaryhmän työllisty-
misvalmiuksia ja elämänhallintataitoja.
Tuusulan Opiston koordinoimana hankkeena on
jatkonut Osaa ja Opi -hanke. Siinä kehitetään
opintojaksojen ja niiden kurssikuvausten osaa-
misperusteisuutta sekä arviointia. Kun tiedetään
mahdollisimman selkeästi, mitä tietyn opinto-
jakson suoritettuaan osaa, on myös helppo
laatia Monion oppilaitosten yhteistä kurssitarjo-
tinta. Esimerkiksi lukiolaisen on helpompi liittää
tutkintoonsa tiettyjä Opiston kursseja. Osaamis-
perusteiset kurssikuvaukset tekevät
mahdolliseksi viedä Opiston kurssisuorituksia
tulevaisuudessa Koski-tietokantaan käytettä-
väksi mm. tutkintojen osina. Lake 20 - hanke
resursoi opettajien osallistumista Osaa ja Opi -
hankkeeseen. Loppukesästä on valmisteltu loka-
kuussa alkavaa Kohti jatkuvia polkuja -hanketta,
jonka avulla on määrä rakentaa osaamisperus-
teisista kurssikuvauksista laajempia
opintokokonaisuuksia kansalaisopistoihin sekä
Tuusulan kirjaston koordinoimaa, nuorten luku-
taitoa kehittävää Lukisinko - Sanalinko –

hanketta, johon liittyen Opiston järjestää opin-
tovuonna nuorille sanallisen ilmaisun työpajoja.
Tuusulan Opisto aloitti uuden lukuvuoden elo-
kuussa väistötiloissa entisessä Etelärinteen
päiväkodissa, joka on remontoitu aikuisopiskeli-
joille sopivaksi tilaksi. Opisto aloitti uuden
lukuvuoden uusissa tiloissa 2.8 ja niissä toimi-
taan Monion valmistumiseen asti. Lisäksi
Aunelassa entisten toimitilojen lähellä on eten-
kin kielten ja tietotekniikan opetusta. Ilta-ajan
kieltenopetusta on paljon myös Hyökkälän kou-
lulla. Kuvataidekoulu jatkaa toistaiseksi entisissä
tiloissaan.

Monio-talon peruskivi muurattiin syyskuun lo-
pussa, juhlallisuuksissa esiintyi mm. Opiston
harmonikkaryhmä, kuvataidekoulun opiskelijat
laskivat peruskiveen muistoja ajastamme sisäl-
tävän aikakapselin.

Opiston ja Kuvataidekoulun on määrä muuttaa
Monioon 2023. Jo tässä vaiheessa hanke on vai-
kuttanut opiston kurssien suunnitteluun,
esimerkiksi ilmaisutaiteen kurssien määrää lisä-
tään. Jatkossa Opiston ja Kuvataidekoulun
yhteistyötä lukion ja muiden taiteen perusope-
tuksen oppilaitosten kanssa tiivistetään entistä
laajemman yhteisen kurssitarjottimen suunnit-
telun ja taiteen perusopetuksen koordinoinnin
myötä.

TUNNUSLUVUT

Tuusulan opisto	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Bruttomenot €/asukas	-21	-21	-23	-26	-25	-26
Oppituntien määrä	9 662	10 159	10 552	11 375	8 964	10 358
Kurssiopiskelijat	6 197	6 397	6 561	6 771	4 533	4 629

KASVUN JA OPPIMISEN TUKI

Palveluyksikkö

Vastuhenkilö: Kasvun ja oppimisen tuen
päällikkö Helena Palola

OLENNAISET TAPAHTUMAT 2021

Oppilashuollon palveluja on tarjottu koko ke-
vään ja syksyn ajan. Oppilashuollon henkilöstön
työssä on näkynyt koronan vaikutukset lisäänty-
neenä asiakasmääränä ja tuen tarpeen kasvuna.

Kaikkia opiskeluhuollon psykologin tehtäviä ei
ole saatu täytettyä, johtuen vähäisistä hakija-
määristä. Tilanne koheni vähän, kun vuoden
lopussa saatiin rekrytoitua yksi psykologi lisää.
Psykologi vajetta on paikattu sisäisin järjestelyin
ja ostamalla psykologin tutkimuksia ulkopuoli-
selta palvelun tarjoajalta. Kesäkuun alusta
kunnassa on otettu käyttöön rekrytointi/henki-
lökohtainen lisä psykologitilanteen

kohentamiseksi. Ko. toimenpide ei aiheuttanut
talospaineita TA2021 osalta. Vuoden 2022
TA:n osalta kustannusvaikutus on noin 20 000€.

Vuoden lopussa (16.12.2021, 1146/2021) Oppi-
las- ja opiskelijahuoltolakiin on tullut
lakisääteiset mitoitukset psykologien ja kuraat-
torien asiakasmääriin. Kuraattorien kohdalta
mitoitus, enintään 670 opiskelijaa/työntekijä,
astuu voimaan 1.1.2022. ja psykologien, mitoi-
tus enintään 780 opiskelijaa/työntekijä, osalta
1.8.2023 alkaen. Kuluvaan vuoden päätteeksi op-
pilashuoltoon rekrytoitiin kaksi kuraattoria,
jotka aloittavat työnsä tammikuussa 2022. Ko.
toimenpiteellä oppilashuollon kuraattorimitoi-
tus on lain mukainen 1.1.2022 alkaen. Ko.
Henkilöstölisäyksen palkkakustannuksia kate-
taan osittain valtiolta saadulla
erityisavustuksella.

Opiskeluhuollon henkilöstö siirtyy 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle. Siirtymän valmistelu on käynnistetty yhteistyössä Keusoten ja muiden hyvinvointialueelle siirtyvien kuntien kanssa.

Kaikille yhteinen koulu- hake on jatkunut koko vuoden ajan. Osana hanketta rehtoreille on kohdennettu inklusiivista koulua tukeva prosessikoulutus. Kuntaan on nimetty kehittämisryhmä, joka on osallistunut hankeen kautta Valterin tarjoamaan koulutukseen. Osana ko. hanketta kunnassa on aloitettu kunnan i-vision (erityisen tuen rakenteet kunnassa) laatiminen. Myös oppilaita ja huoltajia on osallistettu Kaikille yhteinen koulu hankkeessa. Elokuun alussa hankkeessa aloitti hanketyöntekijä, osallisuuspedagogi, jonka tehtävänä on vahvistaa koulujen toimintakulttuuria ja oppilaille tarjottavaa tukea. Hanke jatkuu edelleen.

Tuusulan kunta on mukana alueellisessa Sitouttavan kouluyhteistyön (SITKO) hankkeessa, joka on osa laajempaa Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjaamaa valtakunnallista Sitouttavan kouluyhteistyön (SKY) hanketta. Perusopetuksen oppilaiden poissaolot ovat lisääntyneet huolestuttavasti ja tästä syystä on lähdetty kehittämään valtakunnallista sitouttavan kouluyhteistyön mallia. Tavoitteena on löytää toimiva malleja koulukäymättömyyden ehkäisemiseen ja tukea oppilaiden kiinnittymistä koulunkäyntiin. Hanke kohdentuu 5- 9lk oppilaisiin. Hankkeen aikana pilotoidaan erilaisia interventiomalleja, kehitetään poissaolojen seuranta, vahvistetaan yhteistyötä koulun ja huoltajien välillä sekä monialaista yhteistyötä

sosiaali- ja terveystuollon toimijoiden kanssa. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa lv 21-22 pilotoidaan ja kehitetään kuntakohtaisia malleja ja toisen hankevuoden 22-23 aikana pilotoinneista kehitetään valtakunnallisia toimintamalleja kouluikäikäymättömyyden ehkäisemiseen. Tuusulassa pilotoidaan kouluvalmentajamallia sekä kehitetään yhteistyössä Vanhempainliiton kanssa vanhemmille tarjottavaa tukea erityisesti alakoulusta yläkouluun siirtymävaiheessa.

Osana SITKO- hanketta kuntaan on palkattu kaksi kouluvalmentajaa. He ovat kouluilla työskenteleviä opetusvelvollisuuteen sitomattomia aikuisia kouluyhteistyössä. Kouluvalmentajat tekevät tiivistä yhteistyötä oppilaiden, huoltajien, opettajien ja oppilashuollon henkilöstön kanssa. Kouluvalmentaja tukee oppilaan koulunkäyntiä ja hänen kiinnittymistensä kouluyhteisöön, koska jokainen koulupäivä on tärkeä.

Laajennetun oppivelvollisuuden valvontavastuu on ollut kunnalla 1.8.2021 alkaen. Kuntaan on perustettu monialainen ryhmä, joka käsittelee ja ohjaa eteenpäin opiskelijoita, joista tulee kuntaan ilmoitus, että ko. opiskelijalla ei ole 2.asteen opiskelupaikkaa oppivelvollisuusajankana. Syksyn aikana kuntaan on tullut kaikkiaan 18 valvontavastuu ilmoitusta ilman opiskelupaikkaa tai opiskelunsa keskeyttäneestä opiskelijasta. Opiskelijat ovat saaneet uuden opiskelupaikan tai heille on myönnetty määräaikainen oppivelvollisuuden keskeyttäminen tai heidän asioitaan on käsitelty monialaisessa ryhmässä.

Erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden määrät ovat pysyneet lähes samoina viime lukuvuoteen verrattuna.

	2020	2021
Erityinen tuki	8,5%	9,2%
Tehostettu tuki	14,3%	14,5%

VARHAISKASVATUS

Palvelualue

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Hannamari Halinen

1 000 €	TALOUS- ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2021	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	TP 2020	Muutos- % 2020/2021
Toimintatuotot	2 768	0	2 768	2 633	95,1	95,1	135	2 186	20,4
Toimintakulut	-27 206	-100	-27 306	-27 551	101,3	100,9	245	-25 893	6,4
Toimintakate	-24 438	-100	-24 538	-24 918	102,0	101,5	380	-23 707	5,1

OLENNAISET TAPAHTUMAT PALVELUALUEELLA 2021

Varhaiskasvatuksen palvelut ovat toteutuneet terveysturvallisuusohjeet huomioiden. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutokset hyväksyttiin lautakunnassa 23.3.2021 ja ne astuivat voimaan 1.8.2021, jolloin kaikkien lasten asiakasmaksut tarkistettiin. Varhaiskasvatuksen maksutuotot tulevat jäämään arvioidusta n. 300 000 euroa.

Varhaiskasvatuksessa on valmistauduttu kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun. Tuusulan kunta on mukana kokeilussa, joka alkoi 1.8.2021. Tuusulasta mukana ovat Kolsan päiväkotit ja Lahelan tertun päiväkotit.

Yksityinen palvelutuottaja lopetti toimintansa 1.8.2021 Vauhdin päiväkodissa. Riittävien palveluiden takaamiseksi Lahelan terttuun perustettiin kaksi uutta lapsiryhmää seurakunnalta ostettuihin tiloihin. Lahelan tertun kahden ryhmän perustamisen kustannusvaikutukset ovat 1.8.2021 alkaen loppuvuodelle n. 100 000 euroa. Lahelan tertun tiloihin tehdään vuoden 2022 aikana korjausremonttia, jotta mm. keittiön kapasiteetista tulee riittävä.

Neitoperhonkujalla sijaitsevat entisen Vauhdin tilat ovat kunnan käytettävissä vuoteen 2025 asti.

Syyskauden 2021 vauhdin tiloissa olivat väistössä Kirkonkylän perusopetuksen oppilaat. Tiloihin on mahdollista perustaa kaksi kunnallista ryhmää lisää syyskaudella 2022 kokonaispaikkatilanne huomioiden.

Kesän aikana järjestettiin puistoruokailua kaikissa kuntakeskuksissa. Lautakunta esitti ja valtuusto päätti maksuttoman puistoruokailun jatkamista sivistyksen palveluiden omana toimintana sekä määrärahalisäystä 40 000–45 000€/vuosi.

ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Varhaiskasvatuksen suhdeluvun muutos elokuussa 2020 alkaen muuttui ja vähensi käytettävissä olevia paikkoja koko Tuusulan alueella n. 150. Vuoden 2021 lopussa kunnalliset varhaiskasvatuspaikat ovat 100% käytössä. Keväen 2022 ajan varhaiskasvatukseen hakeville järjestetään palvelut yhteistyössä yksityisten palveluntarjoajien kanssa. Elokuussa 2022 avataan Hyrylään kymmenryhmäinen päiväkotit Martta Wendelin. Lisäksi toimintaa voidaan laajentaa syksyllä Neitoperhonkujan tiloihin, tarvittaessa, Lahelan tertun remontin valmistuttua. Jokelan alueella edistetään varhaiskasvatuspaikkojen saamista Peltokaaren tontille.

Elokuussa 2022 tarkistetaan kaikkien lasten varhaiskasvatusmaksut asiakasmaksujen muuttuessa. Vuoden aikana tarkistetaan yksityisen hoidon tuen määrä sekä valmistellaan palvelusetelin käyttöönottoa kunnassa. Ostopalvelusopimus Nummenharjun päiväkodin kanssa päättyy 31.7.2022. Toiminnalle on kyseisellä alueella tarve ja toimintaa tulee päiväkodissa jatkaa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuus on muuttunut haasteellisemmaksi. Se vaikuttavaa esihenkilöiden jokapäiväiseen työhön, sekä henkilöstön työhyvinvointiin.

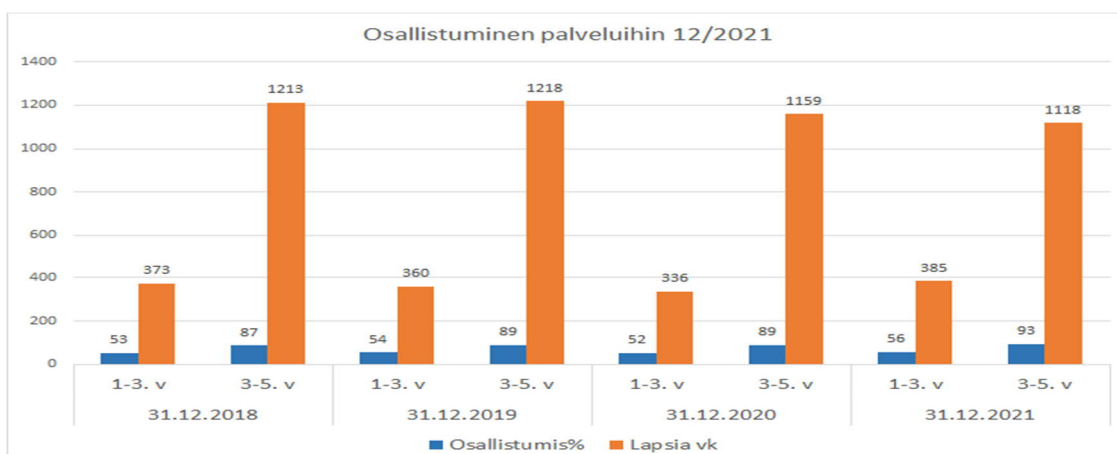
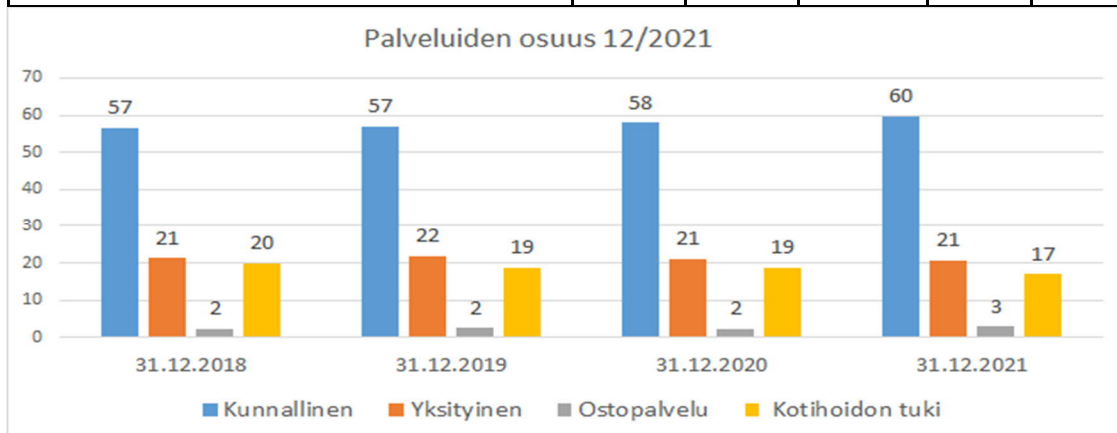
Talouden toteutuminen

Asiakasmaksujen muutosten vaikutuksesta maksutuotot jäivät n. 300 000 euroa alle budjetoidun. Toimintakulut alittuivat palveluiden ostojen, hoidon tukien ja muiden toimintakulujen osalta n. 500 000 euroa alle talousarvion.

Henkilösivukulut toteutuivat n. 250 000 euroa talousarvioita isompana.

Kehittämishankkeisiin ja koronasta aiheutuviin kustannuksiin saatuja valtion erityisavustuksia toteutui n. 182 000 euroa.

Varhaiskasvatuspalvelut lapsimäärä 31.12.	tot.2017	tot.2018	tot 2019	tot 2020	TA2021	Tp 2021
Kunnallinen päiväkotihoito <i>joista ilta- ja vuorohoidossa</i> <i>joista eo:ssa ja täydentävä ph</i> <i>joista pelkässä esiopetuksessa</i> <i>joista tuetussa vk:ssa</i>	1311	1264	1240	1250	1200	1254
Kunnallinen perhepäivähoito <i>Varahoitopaikkojen määrä</i>	113	100	86	78	95	74
Kunnallinen päivähoito yhteensä	1424	1364	1326	1328	1295	1329
Lasten kerhot / kerhopaikat Avoimet perhekerhot / kussakin kuntakeskussa						
Perhekeskustoiminta / Avoin varhaiskasvatus	60	84	91	78	90	75
Ostopalvelupäiväkotihoito	56	59	62	59	74	67
Yksityinen päiväkotihoito <i>joista esiopetuksessa</i>	437	474	482	465	420	442
Yksityinen perhepäivähoito	44	52	57	41	50	40
Yksityinen päivähoito yhteensä	481	526	539	506	470	482
Lakisääteinen kotihoidon tuki	590	510	466	454	550	397
Kaikki hoitomuodot yhteensä	2611	2543	2484	2425	2479	2350
Alle 2- kuntalisä ja sen sisaruslisä (saavat lisäksi lakisääteistä kotihoidontukea) * 2013 alk. kaikki hoitomuodot yht. laskettu mukaan lasten kerhot, 2016 alk. pelkässä esiopetuksessa olevat lapset	173	211	209	192	200	185

Palveluyksiköt

KUNNALLINEN VARHAISKASVATUS

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö
Hannamari Halinen

OLENNAISET TAPAHTUMAT 2021

Varhaiskasvatuksessa lasten määrä on ollut arvioitua suurempi kuin arvio kaudelle. Ikäluokkien koko on vakiintunut ja kuntaan on muuttanut lapsiperheitä. 3-5-vuotiaiden lasten osallistumisprosentti palveluihin on 93 % ja 1-3-vuotiaiden osalta 56%. Palveluissa olevien lasten määrä kauden alussa on yhtä suuri kuin edellisen tilikauden lopussa.

Lautakunta päätti maaliskuussa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista, joissa keskeisimmät lain uudistukset olivat 2. lapsen maksuun ja tulo-rajoihin liittyvät muutokset. Muutos pienensi lapsiperheiden maksuja, mutta samalla vähensi varhaiskasvatuksen tulokertymää. Arvioidusta kertymästä jäi uupumaan vuoden 2021 osalta 300 000 euroa. Lautakunta hyväksyi marraskuussa palvelusetelin valmistelun varhaiskasvatukseen.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen laadunarviointi ja kehittämistyötä on jatkettu vuosittain tehtävien toimintaan kohdistuvien observointien avulla. Laadun kehittämiseen on liittynyt koulutusta päiväkodin johtajille, pedagogisen johtamisen koulutusta tiimin vetäjille. Syksyllä 2021 toteutetaan koko kasvatushenkilöstöä koskeva osaamisen kartoitus, jota hyödynnetään kehityskeskusteluissa.

Huhtikuussa valitut Martta Wendelinin ja Kirkonkylän päiväkotien henkilöstöt ovat tavanneet toisensa toukokuussa uusien esimiestensä johdolla. Elokuussa 2022 aukeaa Martta ja Kirkonkylän kampukselle valittu henkilöstö aloittaa yhdessä toimimisen Mikkolan ja Kievarin päiväkodeissa. Kirkonkylän kampuksen päiväkotit aukeaa elokuussa 2024.

Varhaiskasvatuksen työntekijöiden pitkien sairaspoissaolojen määrää on laskenut. Koko kunnassa on otettu käyttöön korvaavan työn malli, jota on käytetty varhaiskasvatuksessa paljon. Kaudella 2021-22 varhaiskasvatuksen työhyvinvointia vahvistettiin edelleen yhdessä päiväkotien johtajien kanssa. Päiväkodin johtajat ovat pohtineet alueittain käytännön toimia työntekijöiden työhyvinvoinnin lisäämiseksi poikkeuksellisen korona-pandemia työvuoden aikana ja jälkeen.

Rajoitusten lieveneminen mahdollistaa työyhteisöjen kokoontumista ja yhteistoimintaa. Varhaiskasvatuksen sijaisten saatavuus on heikentynyt syksyn 2021 aikana oleellisesti. Varhaiskasvatukseen on palkattu lisää määräaikaisia sijaisia.

Varhaiskasvatuksessa työskentelevän henkilöstön nimikkeet on muutettu lain mukaisiksi. Nimikkeet ovat: päiväkodinjohtaja, varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja varhaiskasvatuksen avustaja. Varhaiskasvatuksen tasa-arvon ja laadun kehittämishankkeen resurssisiosionomit ovat aloittaneet työnsä neljässä yksikössä elokuussa hankerahoituksella. Työ kohdistuu yksiköissä lapsiryhmiin.

ESIOPETUS

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö
Hannamari Halinen

OLENNAISET TAPAHTUMAT 2021

Esiopetusta on toteutettu koko päättyneen syyskauden normaalisti lähiopetuksena. Vuoden 2021 lopussa esiopetukseen osallistui kunnallisissa palveluissa 377 lasta ja yksityisissä palveluissa 79 lasta. Kaksivuotiseen esiopetukseen osallistui kahdessa kokeilussa mukana olevassa päiväkodissa 31 lasta.

Syksyn 2021 aikana otettiin käyttöön päivitetty esiopetuksen opetussuunnitelma. Esiopetuksen alueellisissa tapaamisissa yhdessä esiopetuksen henkilöstön kanssa vaihdettiin kokemuksia, ajatuksia ja erilaisia toimintatapoja päivitetyn eosuunnitelman "jalkauttamiseksi". Alueellisiin tapaamisiin osallistui esiopetushenkilöstöä kaikista kunnallisista esiopetusyksiköistä sekä yksityisten päiväkotien esiopetusryhmistä. Alueellisia tapaamisia jatketaan myös kevätkaudella.

Lasten tunnetaitojen vahvistamiseen ja sensitiiviseen vuorovaikutukseen kiinnitetään erityisesti huomiota sekä esiopetuksessa että koko varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen koulutussuunnitelmassa on koko henkilöstölle suunnattuja koulutuksia, joiden tavoitteena on vahvistaa henkilöstön osaamista lasten tunnetaitojen vahvistamisessa. Oppimisympäristöjen muokkaamista jatkettu ja lasten osallisuus toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin mahdollistuu nyt entistä paremmin.

Myös leikille on yhtenä esiopetuksen toimintamuotona nyt oppimisympäristöjen puolesta paremmat mahdollisuudet.

Esiopetushenkilöstön tv-taitojen vahvistamiseksi Covid19-tukirahalla palkatun varhaiskasvatuksen digiosaajan työpanos suunnattiin syksyn 2021 aikana erityisesti esiopetusryhmien henkilöstölle. Henkilöstö sai digiosaajalta opastusta digilaitteiden käyttöön, tietoa erilaisista digiohjelmista ja tiedonhankintakanavista sekä vinkkejä lasten kanssa toteutettaviin tehtäviin ja projekteihin.

Kielirikasteinen esiopetus jatkuu Mikkolan koulun ja Pellavan pk:n esiopetusryhmissä. Pellavan pk:ssa kielirikasteinen esiopetus on jo vakiintunut toimintatapa ja kuuluu oleellisena osana esiopetuksen työ-, arviointi- ja kehittämissuunnitelmaan. Mikkolan koulun esiopetusryhmässä vakiinnutetaan vähitellen kielirikasteista toimintaa.

Kaksivuotinen esiopetuskokeilu Lahelan tertun ja Kolsan päiväkodeissa on lähtenyt hyvin käyntiin. Henkilöstö kokee 2-vuotisen esiopetuksen erittäin positiivisena asiana lasten kasvun ja kehityksen kannalta. Huoltajien kanssa käydyissä keskusteluissa on välittynyt myös huoltajien tyytyväisyys tästä mahdollisuudesta olla mukana kokeilussa. Henkilöstö havainnoi lasten vahvuuksia ja kehittymisen kohteita entistä määrätietoiseremmin ja systemaattisemmin, kuten 2-vuotisen esiopetuksen opetussuunnitelma edellyttää. Ns. normaalin 1-vuotisen esiopetuksen haasteena on, että eo-ryhmä muodostuu joka syksy uudelleen ja vain yhdeksi vuodeksi kerrallaan. Lasten mahdollisiin kasvun ja kehityksen haasteisiin vastaamiseen jää varsin vähän aikaa ja lapsen tarvitseman kasvun ja kehityksen tuen turvaamisessa koetaan kiireen tuntua. Kun esiopetuksessa on 2 vuotta aikaa antaa yksilöllistä tukea ja apua jokaiselle lapselle, on lapsilla paremmat mahdollisuudet kasvaa ja kehittyä omaa yksilöllistä tahtiaan.

YKSITYINEN VARHAISKASVATUS

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuksen asiantuntija Vesa Joronen

OLENNAISET TAPAHTUMAT 2021

Yksityisellä varhaiskasvatuksella on Tuusulassa vakiintunut asema. 1–6-vuotiaista lapsista noin 20 prosenttia on yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Joulukuussa 2021 yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli 482 lasta. Talousarvioon 2022 sisältyy yksityisen hoidon tuen määrän tarkistaminen.

Vuoden 2021 aikana Tuusulassa on toiminut 11 yksityistä päiväkotia, yksi yksityinen ryhmäperhepäivähoitokoti ja 7 yksityistä perhepäivähoitajaa. Päiväkoti Vauhdin toiminta päättyi 31.7.2021. Vauhdin palveluissa oli n. 55 lasta.

Lautakunta päätti maaliskuussa yksityisen hoidon tuen kuntalisän sisarkorotuksen korottamisesta. Korotus tuli voimaan 1.8.2021. Lautakunta päätti lokakuussa varhaiskasvatuksen tulosidonnaisen palvelusetelin valmistelun käynnistämisestä. Lautakunta tutustui joulukuussa palveluseteli- sääntökirjan luonnokseen.

Kotihoidon tukea voidaan maksaa, jos alle 3-vuotiaalla lasta hoidetaan kotona ja lapsella ei ole varhaiskasvatuspaikkaa. Tukea voidaan maksaa myös perheen muista alle kouluikäisistä sisaruksista, jos heillä ei ole varhaiskasvatuspaikkaa. Tuusulassa noin 50 prosenttia alle 3-vuotiaista on kotihoidon tuen piirissä. Kokonaisuudessaan noin 20 prosenttia 1–6-vuotiaista lapsista hoidetaan kotihoidon tuella.